

Književna poročila.

Poziv! Še v tem letu izide »Dopolnek I.« k IV. zvezku zbirke avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku (Civilno pravdni zakoni), v katerem bodo razun zakonov in ukazov civilnopravdnega obsega, izdanih po l. 1906, tudi novejši važni judikati in pa doslej prezrti pogreški, ki se še nahajajo v rečeni knjigi.

Gospode p. n, pravnike prosim, naj blagovole svoje opazke in navsote v tej stvari poslati meni ali uredništvu »Slovenskega Pravnika« do 1. decembra t. l.

V Rudolfovem, meseca septembra 1908.

Dr. Ed. Volčič.

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1908.

— (Višjega deželnega sodišča predsednik dr. Adalbert Gertscher) v Trstu je po kratki bolezni umrl dne 13. septembra t. l. Porojen v Trziču leta 1846., je gimnazijo dovršil v Novem meštu, pravne študije pa na Dunaju. Leta 1867. je vstopil v sodno prakso v Ljubljani, bil potem sodni pristav v Postojni, kasneje državnega pravnika namestnik v Celju in sodnik v Mariboru, kjer je povodom naprave novih zemljiških knjig bil leta 1883. odlikovan z vitežkim križem Franc Jožefovega reda. Leta 1887. je prišel v Ljubljano za višjesodnega svètnika kmalu na to v Celje za predsednika okrožnega sodišča, leta 1895. v Trst za višjega državnega pravnika, leta 1896. pa je bil poklican v pravosodno ministvstvo za minist. svètnika. Tekom leta 1898. je bil imenovan za generalnega advokata in tudi za predsednika višjega dež. sodišča v Zadru, že mnogo odlikovan, dobil je leta 1900. še dostojanstvo tajnega svètnika Leta 1906. pa je nastopil predsedstvo višjega deželnega sodišča v Trstu. — Naš ožji rojak, ki je napravil tako izvenredno karijero, je to vsled svoje nenavadne pravniške bistrournosti in vestnosti tudi zaslužil. Vsako, še tako odgovorno in visoko mesto je povsem izpolnil bodisi v sodstvu ali tudi v pravosodni upravi. Vsako svojo nalogo je smatral z vzvišenega stališča in delal za-njo z vso vnemo. Za pravosodstvo v Dalmaciji je pod njegovim predstvom nastala nova doba. Na vse načine je skušal zboljšati sodno prakso in poskrbeti za pravniški naraščaj, ki je kos novim nalogam pravosodstva. Tudi v jezikovnem pogledu je razmere izdatno izboljšal v zmislu pravice in narodnostnih potreb. V istem duhu je

deloval tudi na Primorskem kakor višjesodni predsednik v Trstu. Slovenščini in hrvaščini je odpiral duri po vseh instancah, celo v notranje posvetovanje senatov, izhajajoč od naravnega načela, da bodi posvetovanje v istem jeziku, kakor se vrši razprava in kakor se ima razglasiti in izdati razsodba. Tako je po zaslugi Gertscherja prišlo, da ima majhna veja slovenskega naroda v Primorju vse drugače pravično urejene jezikovne razmere, nego li njega deblo v področju nadsodišča graškega. Veliko težave mu je delalo to, da trgovska zbornica v Trstu ni hotela predlagati slovenščine zmožnih oseb za sodnike lajike. Pa tudi tu je našel način, po katerem od poletja sem sodijo v slovenskih in hrvatskih stvareh jezikovno kvalificirani lajiki. Za »Slov. Pravnik« se je mnogo zanimal. Leta 1888. ga je pomagal obuditi in mu bil stalen sodnik. Njegovi bistroumni in temeljiti članki v tem letniku ostanejo biseri naše skromne pravne literature. Kakor je nekako uradno skrbel, da se je zagrebški »Mjesečnik« razširil v pravniških krogih Dalmacije, tako je, prevzemši predsedstvo nadsodišča v Trstu, takoj dal naročiti tudi »Slov. Pravnika« za vsa primorska sodišča s slovenskim ali hrvatskim prebivalstvom pod pogojem, da naš list priobčuje tudi hrvatske sestavke. Sam je mislil na to, kako bi »Slov. Pravniku« priskrbel hrvatskih sodnikov, a najrajši, je dejal, bi pisal sam, če bi le količjak utegnil. Hrvaščino je govoril gladko, kakor slovenščino. Sploh se je bil priučil mnogim jezikom, tako da mu je bilo moči izvirno spoznavati tudi pravo vnanjih držav. Stal je med najizobraženejšimi pravniki in užival visoko spoštovanje tudi radi svoje skromnosti in dobrohotnosti. Ljubezen njegova do rojstne domovine je bila tiha. Čast njegovemu spominu!

M.

— (Osebne vesti.) Imenovani so: predsednik deželnega sodišča v Trstu K. vitez Defacis za predsednika višjega deželnega sodišča v Trstu; deželni sodni svetnik J. Covaz v Dinjanu za predsednika okrožnega sodišča v Rovinju; deželni sodni svetnik v Trstu dr. A. Perišič za podpredsednika deželnega sodišča v Trstu; titul. višjesodni svetnik Fr. Ciani za svetnika višjega deželnega sodišča v Trstu; deželni sodni svetnik M. Černe v Rovinju za državnega pravdnika VII. čin. razreda v Rovinju; okrajni sodnik J. Cegnar v Lošinju za deželnega sodnega svetnika in predstojnika v Motovunu; sodni tajnik J. Bučar v Novem mestu za deželnega sodnega svetnika istotam; državno pravdniški namestnik dr. A. Boschek v Celju za deželnega sodnega svetnika v Ljubljani; okrajni sodnik H. Sturm v Idriji za deželnega sodnega svetnika in predstojnika istotam; avskultant A. Ehrlich za sodniškega pristava v Črnomlju. — Deželnega sodišča svetniki A. Sancin v Trstu, E. pl. Vukačević in M. Rutar v Gorici so dobili naslov in značaj višjesodnega svetnika. — Premeščeni so: sodni tajnik dr. S. Sincovich iz Rovinja k deželnemu sodišču v Trst, okrajni sodnik Sp. Peručić iz Motovuna v Pulj; sodni pristavi D. Biondi iz Dinjana v Rovinj, dr. R. Ogoreutz iz Novega mesta v Litijo in A. Kuder iz Črnomlja v Novo mesto. — V imenik odvetnikov je vpisan dr. A. Švigelj, ki je otvoril svojo pisarno v Ljubljani.

— (Starosta avstrijskih odvetnikov,) dr. Paul pl. Bizzaro, je umrl v Gorici, star 96 let. Sin, sodnega svetnika, je postal leta 1836. doktor prava na vseučilišču v Padovi ter bil pet let pozneje imenovan za odvetnika v Dinjanu; od leta 1847. naprej je imel pisarno v Gorici. Slovel je za učenjaka, večšč skoraj vseh svetovnih jezikov, ter si pridobil zaslug v mnogem pogledu; med drugim je bil soustanovnik otroškega hospica v Gradežu.

— (XI. shod avstrijskih odvetnikov) se je vršil dne 11. do 14. t. m. na Dunaju. Udeležba je bila majhna, ker so skoraj popolnoma izostali slovanski odvetniki. Društvo čeških odvetnikov je bilo namreč zahtevalo od stalne deputacije shoda, da morajo biti na shodu pripuščeni in protokolirani tudi češki govori. Ker deputacija ni dala tozadevnega zagotovila, je društvo izdalo parolo, da se češki odvetniki shoda ne udeleže. Po tem so se ravnali tudi odvetniki drugih slovanskih narodnosti, osobito slovenski.

— (Zavarovanje odvetnikov za onemoglost in starost) se izvede v najkrajšem času, pa ne v Avstriji, ampak na Ogrskem. Sklenu je zakon, da se za ogrske odvetnike oživotvori podporni in pokojninski zavod s sedežem v Budapešti (§ 1). Vsak odvetnik, ko je vpisan v imenik, postane član zavoda in preneha biti to, ko preneha biti član odvetniške zbornice (§ 2). Zbornični člani plačujejo letne prispevke, najmanj po 60 K in največ po 120 K (§ 3). Prispevke morajo pobirati zbornice ter so za to odgovorne zavodu (§ 4). Izkaz o zaostalih prispevkih ima izvršilno moč (§ 5). Glavna skupščina odvetniške zbornice lahko kakega člana odveže od plačila prispevka, toda le za eno leto in le iz posebnih ozirov (§ 6). Tist odvetnik, ki svojega prispevka dve leti ne plača vzlic eksekuciji, se izbriše iz imenika (§ 7). Vpiše se iznova potem le, ako plača ves zastanek (§ 8). Vsako leto se vrši glavna skupščina zavoda. Skupščinarji so funkcionarji zavoda, pa delegati odvetniških zbornic. Vsaka zbornica voli najmanj enega delegata; tiste zbornice, ki imajo nad 75 članov, volijo od vsakih nadaljnih 75 članov enega delegata več (§ 9). Član zavoda ima pravico do preskrbnine, ki je določena v matematičnih tabelah tedaj, če zaradi bolezni ali onemoglosti preneha biti član zbornice in če je bil dotlej najmanj 10 let neprenehoma član zavoda (§ 14). Uдова ima pravico do preskrbnine, če je bil njen mož pred svojo smrtjo pet let član zavoda in če je med tem zakon trajal najmanj dve leti ter sta zakonca za časa moževe smrti skupno živela (§ 19). Član zavoda lahko začetkom pismeno izjavi, da hoče zagotoviti preskrbnino le za udove in otroke, ki potem dobe višjo preskrbnino (§ 20). I. t. d. — Kdaj dobimo pri nas sličen obligaten zavod?

»Slovenski Pravnik« izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva »Pravnik« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 26. oz. 22.